

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 06.08.2026 nr [Saatja kirja
number]

Meie 24.08.2026 nr 1.1-
5/26/1943-2

Arvamus täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõule

Justiits- ja Digiministeerium on esitanud Haridus- ja Noorteametile arvamuse avaldamiseks täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõu.

Täname võimaluse eest anda tagasisidet täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõule. Toetame eesmärki luua Digiriigi Akadeemiale selgem õiguslik alus, parandada e-õppe kättesaadavust ning vähendada koolituste dubleerimist avalikus sektoris. Samas näeme mitmeid küsimusi, mis vajaksid eelnõu edasisel menetlemisel täpsustamist või põhjalikumat analüüsi.

1. Eelnõust ei selgu piisavalt üheselt, mida soovitakse reguleerida, kas Digiriigi Akadeemiat eelkõige õppekeskkonnana või riikliku andmekoguna, milles töödeldakse ulatuslikult õppijate isikuandmeid. Samuti vajab täpsustamist, kas ja miks on Digiriigi Akadeemia reguleerimine täiskasvanute koolituse seaduses kõige sobivam lahendus.

Täiskasvanute koolituse seaduse senine reguleerimisala on keskendunud täienduskoolitustele ning nende kvaliteedinõuetele. Digiriigi Akadeemia kavandatav ulatus on sellest oluliselt laiem, hõlmates ka õppematerjale ja veebipõhist õpisisu, mis ei pruugi alati vastata täienduskoolitusele kehtestatud nõuetele. See võib hägustada seaduse eesmärki ja fookust.

Lisaks vajavad korrastamist kasutatavad terminid. Näiteks kasutatakse eelnõus mõistet „e-koolitus“, kuigi haridusvaldkonnas on selle tähendus laiem ning seda kasutatakse sageli kõikide tehnoloogiliste vahenditega rikastatud õppevormide kohta. Kui peetakse silmas täielikult veebipõhist ja iseseisvalt läbitavat õpet, oleks asjakohane kasutada täpsemat mõistet „veebikursus“ või „veebikoolitus“. Terminoloogia vajab läbivalt ühtlustamist, et vältida tõlgendamisprobleeme. Samuti ei ole piisavalt selge Digiriigi Akadeemia kasutamise ulatus asutuste jaoks ning selle suhestumine olemasolevate õppekeskkondadega. Eelnõu võimaldab infosüsteemide vahelist liidestamist, kuid praktikas oleks oluline teada, kas asutused saavad jätkata Moodle'i, MS Learn, Teamsi või teiste lahenduste kasutamist ning millised õppimisandmed peavad sellisel juhul Digiriigi Akadeemiasse liikuma.

2. Eelnõus kavandatud andmekoosseis on ulatuslik ning hõlmab lisaks koolituste läbimisele õppimiskäitumise, pädevuste, oskuste, kasutusmustrite, õppimiskiiruse, katkestamiste, korduste, õpiteekondade, soovitusalgoritmide profiilide, prognooside ja riskiskooridega seotud andmeid. Kuigi määrus kirjeldab osaliselt, milliseid andmeid saab näha koolituse läbimist kontrolliv asutus, jääb ebaselgeks, millistel eesmärkidel on vaja koguda ja säilitada nii detailseid õppimis- ja käitumisandmeid ning kuidas neid tulevikus kasutada võidakse. Eelkõige vajaks iga andmekategooria puhul selgemat põhjendamist, milline konkreetne avalik ülesanne nõuab just selle andme töötlemist. Üldised põhjendused nagu „õppija areng“, „koolitusvajaduse

planeerimine“ või „andmepõhine juhtimine“ võivad nii ulatusliku riikliku andmekogu puhul jääda liiga avaraks.

Täiendavat tähelepanu vajab asjaolu, et andmeid kavandatakse säilitada kuni kümme aastat. Vajalik oleks põhjendada nii andmete säilitamise tähtaegu kui ka tagatise, mis välistavad nende kasutamise töötajate hindamiseks või muudel eesmärkidel, milleks andmeid algselt kogutud ei ole. Andmekaitse kõrval on siin oluline ka töötajate usaldus süsteemi vastu.

Alates 2028. aastast kavandatav personaliseeritud õpiteekond eeldab õppija andmete veelgi ulatuslikumat kasutamist. Soovitame täpsustada profileerimise põhimõtteid, kasutatavaid andmeid, süsteemi vabatahtlikkust, kasutaja võimalust profileerimisest loobuda ning seda, kellele loodud profiilid, soovitused või hinnangud nähtavad on.

3. Digiriigi Akadeemia eesmärk on muu hulgas tõsta ja ühtlustada koolituste kvaliteeti. Samas vajab selgemat määratlemist vastutus koolituste sisulise kvaliteedi, ajakohasuse, regulaarse uuendamise ning vajadusel platvormilt eemaldamise eest. See on eriti oluline kohustuslike koolituste puhul.

Eelnõus seatud kvaliteedinõuded, nagu probleemikesksus, päriseluliste näidete kasutamine, mõõdetavad õpiväljundid, iseseisev läbitavus ja ligipääsetavus, on sisuliselt põhjendatud. Praktikas puudub aga paljudes avaliku sektori asutustes õpidisaini ja e-õppe arendamise kompetents. Sellest tulenevalt võib tekkida olukord, kus iga asutus peab hakkama sama kompetentsi eraldi arendama või sisse ostma ning koolituste kvaliteet hakkab asutuste lõikes oluliselt varieeruma.

Seetõttu võiks kaaluda Digiriigi Akadeemia juurde keske tugimudeli loomist, mis hõlmaks kvaliteediraamistikku, ühiseid malle, õpidisaini nõustamist, eksperttuge ning taaskasutatavaid e-kursuste komponente. Riigi vaatest oleks selline lahendus tõenäoliselt kuluefektiivsem kui sama kompetentsi arendamine igas asutuses eraldi.

4. WCAG 2.2 nõuete rakendamine on oluline samm ligipääsetavuse suurendamisel, kuid tähendab asutustele ka arvestatavat lisatööd, eriti olemasolevate õppematerjalide kohandamisel. Eelnõus ei ole piisavalt kirjeldatud üleminekut olemasolevate materjalide puhul ega seda, millist kesket tuge asutustele pakutakse.

Soovitame kaaluda üleminekuperioodi, kesket nõustamist ning praktilisi juhiseid, mis aitaksid asutustel nõudeid tõhusalt rakendada.

5. Keske platvormi üheks oluliseks väärtuseks võiks olla õppesisu suurem jagamine ja taaskasutamine avalikus sektoris. Mitmed teemad, nagu andmekaitse, küberturvalisus, ligipääsetavus või teenindus, on asutuste ülesed ning nende puhul võiks vältida paralleelselt väga sarnase sisuga koolituste loomist.

Seetõttu võiks täpsemalt kirjeldada, kuidas Digiriigi Akadeemia toetab kvaliteetse õppesisu taaskasutamist ning vähendab dubleerimist avalikus sektoris. Samuti vajab täpsustamist eraõiguslike koolituspakkujate roll platvormil.

Soovitame määrata läbipaistvad kriteeriumid õppesisu lisamiseks ning tagada koolituspakkujate võrdne kohtlemine. Lisaks oleks oluline hinnata keske tasuta riikliku e-õppeplatvormi mõju täienduskoolitusturule ning leida tasakaal riigi pakutavate õpiteenuste ja erasektori koolitusettevõtete tegevuse vahel.

6. Seletuskiri viitab asutuste töökoormuse suurenemisele seoses koolituste Digiriigi Akadeemiasse viimise ja nende ajakohasena hoidmisega. Samuti kaasnevad kulud koolituste digitaliseerimise, kohandamise, kvaliteedinõuetele vastavaks viimise ning ligipääsetavuse tagamisega. Soovitame mõjuanalüüsis põhjalikumalt hinnata asutustele tekkivat halduskoormust, ressursivajadust ja kulusid ning hinnata, kas kavandatud tugimeetmed on nende mõjude leevendamiseks piisavad.

7. Eelnõus on suur tähelepanu õppimise registreerimisel, edenemise jälgimisel, testitulemustel ja koolituste läbimisel. Vähem tähelepanu pööratakse aga õppimise tegeliku mõju hindamisele.

Oluline on, et Digiriigi Akadeemia ei kujuneks peamiselt koolituste läbimise kontrollimise süsteemiks, vaid toetaks inimeste arengut ning võimaldaks hinnata, kas õpitu jõuab realselt tööellu ning aitab parandada töö tulemuslikkust ja avalike teenuste kvaliteeti.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Raie
peadirektor

Meelis Maiste
735 0540
meelis.maiste@harno.ee